

KILONPUISTON KOULU
Johtokunta

10.5.2023

Espoon kaupungille

Espoon kaupungin lausuntopyyntö 27.4.2023 (1494/12.00.01/2023)

**KILONPUISTON KOULUN JOHTOKUNNAN LAUSUNTO KILON JA KERAN ALUEEN SUOMENKIELISTEN
PERUSOPETUSPALVELUJEN KEHITTÄMISESTÄ**

1. Johdanto ja ehdotetut vaihtoehdot käytännössä

Espoon kaupungin suomenkielinen perusopetus on viiteasiakirjalla pyytänyt Kilonpuiston koulun johtokuntaa antamaan lausuntonsa otsikon asiassa ehdotetuista muutoksista Kilonpuiston koulun opetuksen järjestämiseen.

Ehdotetut vaihtoehdot olisivat käytännössä seuraavat:

V1) Kilonpuiston koulun *kaksikielinen opetus* (= suomi-englanti -opetus) siirtyisi Kilon ja Keran kouluihin 1.8.2024 lukien vuosiluokka kerrallaan lukuvuoden 2024-25 1.luokasta alkaen.

Nykyisillä Kilonpuiston koulun oppilailta (ml. syksyllä 2023 aloittava 1. luokka) koulu ei siis vaihtuisi vaan he jatkaisivat Kilonpuiston koulussa 9. luokka-asteelle saakka peruskoulun loppuun. Vuonna 2024 kaksikieliseen opetukseen valittavat lapset kuitenkin aloittaisivat koulutaipaleensa Kilonpuiston koulun sijasta Kilon koulussa lukuvuodesta 2024-2025 alkaen. Keran koulun kaksikielinen opetus alkaisi siinä vaiheessa, kun ensimmäinen Kilon koulussa suomi-englanti -opetuksen käynyt vuosiluokka siirtyisi 7. luokka-asteelle.

Kaksikielinen opetus päättyisi Kilonpuistossa täten vaiheittain vuosiluokka kerrallaan ja olisi kokonaisuudessaan siirtynyt Kilonpuistosta Kilon ja Keran kouluihin lukuvuodeksi 2032-2033.

V2) Kilonpuiston koulun *kaksikielinen opetus* siirtyisi vaiheittain 3 vuoden siirtymäajalla vuosiluokkien 1-6 osalta Kilon kouluun ja vuosiluokkien 7-9 osalta Keran kouluun. Tässä vaihtoehdossa 1.8.2024 nykyisestä Kilonpuiston koulun kaksikielisestä opetuksesta siirtyisivät Kilon kouluun vuosiluokat 1-3.

Muutos siis kohdistuisi käytännössä nykyisistä Kilonpuiston koulun suomi-englanti -oppilaista:

LAUSUNTO

KILONPUISTON KOULU
Johtokunta

10.5.2023

- nykyiseen 1. vuosiluokkaan (2015 syntyneet), jolla 3. vuosiluokasta eteenpäin koulu vaihtuisi Kilonpuistosta Kilon kouluun
- syksyllä 2023 aloittavaan 1. vuosiluokkaan (2016 syntyneet), jolla koulu vaihtuisi 2. luokasta eteenpäin Kilon kouluun.
- 6. vuosiluokalle siirtyvään nykyiseen 5. vuosiluokkaan (2011 syntyneet), jolla Kilonpuiston yläkoulun sijasta yläkouluna olisi Keran koulu
- tätä nuorempia Kilonpuiston alakoulun suomi-englanti -luokkia (2012-), joilla Kilonpuiston yläkoulun sijaan yläkouluna olisi Keran koulu.

Tässä vaihtoehdossa kaksikielinen opetus olisi siirtynyt kokonaisuudessaan Kilonpuiston koulusta Kilon ja Keran kouluihin lukuvuonna 2027-2028.

V3) Kilonpuiston koulun *ilmaisutaitopainotettu opetus* (vuosiluokat 7-9) järjestettäisiin 1.8.2024 alkaen Keran koulussa 7. luokasta eteenpäin.

Vaihtoehdolla ei olisi vaikutuksia kaksikielisen opetuksen järjestämiseen. Käytännössä nykyiset (ml. syksyllä 2023 aloittava ilmaisutaidon luokka) Kilonpuiston ilmaisutaidon oppilaat kävisivät yläkoulunsa loppuun Kilonpuiston koulussa. Lukuvuodesta 2024-2025 lukien uudet ilmaisutaitopainotuksen oppilaat valittaisiin 7. luokalle Keran kouluun.

Muita vaihtoehtoja ei ole esitetty eikä pyydetty esitettävän.

2. Kilonpuiston koulun johtokunnan lausunto

Kilonpuiston koulun johtokunta toteaa syvän tyytymättömyytensä ja pettymyksensä esityksen puutteelliseen valmisteluun ja hätiköityyn päätösaikatauluun.

Esitetty valmistelu on tehty salassa niiden koulujen johtokunnilta, joihin muutokset keskeisesti kohdistuisivat: Kilonpuiston koulun johtokuntaa ei ole valmisteluvaiheessa osallistettu eikä nykyisen johtokunnan koko 2 vuoden toimikauden aikana esitettyjä, kouluun, perheisiin ja koko alueeseen merkittävästi ja olennaisesti vaikuttavia valmisteltuja muutosesityksiä ole miltään osin tuotu johtokunnan tietoon. Kilonpuiston koulun johtokunta sai tietää asiasta kouluvuoden viimeisten viikkojen aikana 21.4.2023, vasta kaksi päivää sen jälkeen, kun valmistelutyö oli jo esitelty kasvun ja oppimisen lautakunnalle (19.4.) ja henkilöstölle (18.4.), vain kuukausi ennen kuin salassa valmisteltu esitys jo vietäisiin lautakunnan kokouksessa päätettäväksi (24.5.2023).

On myös tuotava esille, että Espoon nuorisovaltuustolla ei puolestaan ole ollut lainkaan tosiasiallista mahdollisuutta perehtyä asiaan ja esittää siitä omaa lausuntoaan, sillä

LAUSUNTO

KILONPUISTON KOULU
Johtokunta

10.5.2023

nuorisovaltuuston seuraava kokous on vain päivää ennen kasvun ja oppimisen lautakunnan 24.5. kokousta. Nuorisovaltuusto eli nuva on kuitenkin kuntalain velvoittama kaupungin nuorten vaikuttamistoimielin, jonka tehtävänä on toimia nuorten äänenä kaupungin päätöksenteossa.

Salassa valmisteltujen esitysten lopulta tultua koulun johtokunnan tietoon, joutui se tämänkin jälkeen pyytämään asiaa koskevaa valmistelumateriaalia kaupungilta vielä useamman kerran, ennen kuin se lopulta sai valmistelumateriaalin käyttöönsä lausuntopyyntövaiheessa (27.4.2023). Tätä viivettä on mahdoton hyväksyä ottaen huomioon kaupungin määrittelemän, jo muutenkin arveluttavan tiukan aikataulun.

Kilonpuiston koulun johtokunta toteaa, että edellä kerrotusta johtuen sillä ei ole ollut tosiasiallista mahdollisuutta osallistua valmisteluun, vaikuttaa valmistelussa oleviin vaihtoehtoihin ja mm. esitysten vaikutusarvioihin. Kaupungin toiminta asiassa ei voida pitää hyvän hallinnon periaatteiden mukaisena (hallintolaki 2 luku ja 5 ja 6 luku).

Kilonpuiston koulun oppimistulokset ovat erinomaisia. Erinomaisten oppimistulosten saavuttamisessa koulun painotusopetusten roolia voidaan pitää merkittävänä. Kilonpuiston koulun painotusopetuksilla on pitkät perinteet, ja niiden mm. alueellista segregatiota neutraloivalla vaikutuksella on erittäin suurta paikallista ja yhteiskunnallista merkitystä. Espoon kaupungin nyt esittämät muutokset vaikuttaisivat kiistatta koko Kilon alueeseen (mm. segregatiion lisääntyminen) samoin kuin koko Kilonpuiston koulun toimintaedellytyksiin jatkossa. Tällaisia seikkoja valmistelussa kuitenkin ei ole käsitelty vaan ne on täysin ohitettu valmisteluaineistossa.

Johtokunta lausuukin myös, että esitetyt muutokset osoittavat syvällistä koulujen ja alueiden todellisuuden ymmärtämättömyyttä ja haluttomuutta pyrkiä kaikkien tahojen kannalta parhaisiin mahdollisiin ratkaisuihin.

Osallistavassa, oikein toteutetussa valmistelussa johtokunnalla olisi **tosiasiallinen** mahdollisuus jo valmisteluvaiheessa tuoda esiin näkemyksensä esitettyjen muutosten aiheuttamien vaikutusten arvioinnista kouluun. **Tähän myös Eduskunnan oikeusasiamies ylimpänä laillisuusvalvojana on aiempien vastaavien koulu-uudistusten yhteydessä kiinnittänyt huomiota (EOAK/1940/2021).** Koska tätä ei ole tehty, esitettyjä muutosvaihtoehtoja tai niiden ulkopuolisia mahdollisuuksia tavoitteiden saavuttamiseksi, ei ole kartoitettu tarpeeksi ja jo luonnosteltujen vaihtoehtojen vaikutusarviointit ovat pahasti puutteellisia. **On myös huomattava, että vieraskielisille huoltajille ja perheille ei ole lausunnon päivämäärään mennessä kaupungilla ollut antaa esim. englanninkielistä esitystä.** Kilonpuiston koulun oppilaiden huoltajissa on runsaasti vieraskielisiä, jotka eivät ole saaneet asiasta riittävästi tai lainkaan informaatiota.

Kilonpuiston koulun johtokunta katsoo, että asia tulee palauttaa jatkovalmisteluun huolellisempien vaikutusarvioiden ja eri vaihtoehtojen kartoittamiseksi ja jatkovalmisteluun tulee kytkeä keskeisesti koulujen johto- ja oppilaskunnat mukaan

nuorisovaltuustoa unohtamatta. Tässä yhteydessä tulisi yhtenä vaihtoehtona arvioida myös Kilonpuiston koulun oppilasmäärän kasvattaminen koulun tiloja laajentamalla. Esitetystä muodosta Kilon ja Keran alueen koulupalveluiden kehittämisen muutosesityksiä ei tule hyväksyä.

3. Perustelut

3.1 Kilonpuiston koulu nyt - muutosehdotukset rikkoisivat nykyisen yhtenäisen peruskoulun

Kilonpuiston koulu on **yhtenäinen peruskoulu**. Koulu toimii alakoulussa kaksisarjaisena: luokilla 1-6 toimii yksi yleisopetuksen luokka ja yksi suomi-englanti -opetuksen painotusluokka, jonne hakeudutaan soveltuvuuskokeen kautta. Kilonpuiston yläkoulu toimii viisisarjaisena, joista yksi luokka on suomi-englanti -opetuksen painotusluokka ja yksi luokka on ilmaisutaidon painotusluokka. Myös ilmaisutaitoluokalle pyritään erikseen.

Lisäksi on merkille pantavaa, että koulussa toimii Suomen suurin autismikirjon opetuksen yksikkö, jossa opiskelee noin 60 oppilasta. Painetta oppilasmäärien kasvuun on myös tällä puolella. Kilonpuiston koulun tilat on suunniteltu 1990-luvun loppupuolella eivätkä ne nyky muodossaan palvele autismikirjon opetusta parhaalla mahdollisella tavalla.

Tilaratkaisu tulisi suunnitella nykytarpeita vastaavaksi. Johtokunta toteaa, että Kilonpuiston koulua koskevia muutoksia valmistellessa tulisi huomioida ja arvioida myös autismikirjon oppilaiden oikeus yhdenvertaiseen ja parhaaseen opetukseen, osana Kilonpuiston koulun muita oppilaita. Valmistelussa ei ole arvioitu mahdollisuuksia luoda autismikirjon oppilaille asianmukaiset opetustilat Leppävaaran suuralueella, esimerkiksi joko Kilonpuiston koulun yhteydessä uudessa koululaajennusosassa tai Keran alueelle rakennettavan oppimiskeskuksen yhteydessä.

Kaksikielisellä ja ilmaisutaidon painotusopetuksella on Kilonpuiston koulussa pitkät ja vakiintuneet perinteet. Koulun profiili muodostuu merkittävältä osin nimenomaisesti nykyisistä painotuksista. Jäljempänä esitettävät koulun oppimistulokset osoittavat nykyratkaisun toimivuuden nimenomaisesti oppilaiden oppimistulosten näkökulmasta.

Yhtenäisenä peruskouluna Kilonpuiston koulu on viimeiset yli 20 vuotta merkinnyt perheille sitä, että kaksikielisten luokkien oppilaat ovat voineet käydä koko peruskoulunsa samassa tutussa ja turvallisessa oppimisympäristössä. Juuri tämä on eräs yhtenäisten peruskoulujen johtoajatuksista. Luokat ja opettajat tekevät keskenään tiivistä yhteistyötä, kaikki oppivat toisiltaan ja tottuvat myös erilaisiin oppijoihin.

Vaihtoehdot 1 ja 2 tarkoittaisivat merkittävää muutosta suomi-englanti -opetuksen järjestämiseen, jos opetus 1) siirtyisi sekä ala- että yläkoulujen osalta pois Kilonpuistosta ja

KILONPUISTON KOULU
Johtokunta

10.5.2023

2) hajautuisi lisäksi jatkossa eri ylä- ja alakouluihin nykyisen yhtenäiskoulun opetuksen sijaan.

Kaikki vaihtoehdot 1-3 kohdistuisivat yläkouluun ja merkitsisivät suuria ja ennakoimattomia muutoksia nykyiseen.

Kilonpuiston koulun nykyinen yhtenäinen peruskoulu siis rikkoutuisi, mikä ei tue lasten ja nuorten yhtenäisen ja eheän koulupolun toteutumista.

3.2 Kilonpuiston koulun kehitystarpeet – esitetyt vaihtoehdot puutteellisia

Kilonpuiston koulun johtokunta toteaa koulun todellisena kehitystarpeena olevan tilojen laajentamisen sekä lisärinnakkaisluokkien saamisen sekä ala- että yläkoulun puolelle. Tämä mm. mahdollistaisi kolmiportaisen tuen toteutumisen nykyistä paremmin. Opetuksen eriyttämiselle on huutava tarve, mikä edellyttää järkevää ja tarkoituksenmukaista fyysistä lisätilaa. Tähän tarpeeseen kaupungin esityksen vaihtoehdot ja keinot eivät kuitenkaan vastaa, sillä niissä on kyse lähinnä nykyisen oppilasaineksen korvaamisesta toisella ja opetustilan vapauttamisesta yläkouluun supistamalla, mikä puolestaan johtaisi yläkoulun opetuksen kannalta negatiivisiin seurannaisvaikutuksiin. Fyysistä opetustilaa vaihtoehdot kaupungin esittämät vaihtoehdot eivät koululle siis tuo.

Kilonpuiston koulun johtokunnan näkemys on, että tavoite tilanteessa alakoulussa olisi vähintään 3 rinnakkaisluokkaa, joista kaksi olisi yleisopetuksen luokkia yhden luokan ollessa kaksikielisen opetuksen painotusluokka. Tällöin koulun lähialueelta pystyttäisiin ottamaan Kilonpuiston kouluun tuplasti enemmän oppilaita, mikä kaupunginkin toiveena on ollut. Samalla yleisopetuksessa olevia oppilaita pystyttäisiin jakamaan nykyistä enemmän kahdelle yleisopetuksen luokalle ja ns. tasaamaan tuen tarvetta eri luokkien välillä. Rinnakkaisluokkien lisäämisellä pystyttäisiin toteuttamaan paremmin kolmiportaista tukea mm. saatavien resurssien osalta. Nykytilanteeseen verrattuna tarvittaisiin siis lisätilat yhdelle yleisopetuksen luokalle alakouluun.

Johtokunta kiinnittää huomiota siihen, että esityksen keinot ovat päinvastoin päinvastaisia: oppilasmäärän lisäämisen sijaan lisätilaa osoitettaisiin yläkoulun pienentämisen (eli rinnakkaisluokkien karsimisen) kautta, joskaan esityksestä ei käy tarkasti ilmi, mikä olisi lopullinen esityksen tavoitetila yläkoulun rinnakkaisluokkamäärän osalta. Esityksessä ei myöskään ole arvioitu tämän yläkoulun pienentämisen muita laajempia vaikutuksia opetukseen. Koulun johtokunta kiinnittää huomiota erityisesti siihen, että yläkoulun pienentämisellä olisi merkittäviä seurannaisvaikutuksia, joita ei esityksessä huomioida, kuten oppilasmäärän pienentymisen myötä mm. valinnaisainetarjonnan supistuminen nykyisestä. Tämä taas saattaisi johtaa oppilaiden tasavertaisten opiskelumahdollisuuksien heikentymiseen Espoon eri yläkoulujen välillä.

KILONPUISTON KOULU
Johtokunta

10.5.2023

Yläkoulun oppilasmäärän pienentyessä myös opettajien tuntimäärä vähenisi, mikä johtaisi siihen, että he joutuisivat sukkuloimaan usean eri koulun välillä jopa saman työpäivän aikana. On selvää, että tällainen tilanne vaikuttaisi koulun houkuttelevuuteen työpaikkana ja lisäksi opettajien halua hakeutua työskentelemään muihin kouluihin. On siis otettava huomioon, että useat opettajat opettavat sekä ala- että yläkoulun puolella; onhan kyseessä yhtenäinen peruskoulu. Etenkin tuntiopettajien työtunnit olisivat käytännössä vaarassa vähentyä siten, että päätoimisilla opetusvelvollisuus ei välttämättä enää täyttyisi. Espoo kuitenkin varmasti haluaa profiloitua hyvänä työnantajana, joka osaa ottaa mm. opettajiensa työhyvinvoinnin huomioon. Painotusopetuksen järjestämisessä myös opettajien erityisasiantuntemus on erityisen tärkeässä asemassa.

3.3 Painotusopetuksen suotuisa vaikutus alueeseen - esitettyjen muutosten ristiriita Espoon tavoitteisiin (Espoo -tarina)

Kilonpuiston koulun johtokunta kiinnittää huomiota siihen, että esityksessä ei käsitellä lainkaan Kilonpuiston koulun oppimistuloksia ja arvioida muutosten laajempia vaikutuksia niihin tai kouluun kokonaisuutena. Valmistelussa on tyystin ohitettu Kilonpuiston koulun hyvän maineen merkitys alueelle yleisesti, sen väestölle, kehitykselle ja vetovoimalle.

Kilonpuiston koulun päättäneiden keskiarvo on 8,78. Tämä on Ylen koulukoneeseen ilmoitetuista Espoon koulujen keskiarvoista toiseksi korkein¹. Koulun S2-oppilaiden (= suomi toisena kielenä) osuus on lähes 30 %. Erityisen merkittäviksi koulun erinomaiset oppimistulokset nousevat, kun tarkastellaan Kilo-Karakallio -alueen ominaispiirteitä Espoon keskiarvoihin verrattuna tiettyjen vakioitujen indikaattoreiden, kuten korkeakoulutusasteen kautta.

Kilonpuiston koulun alue on Espoon keskiarvoon verrattuna tiheästi asuttua, keskimääräistä Espoota kerrostalovaltaisempaa ja vuokra-asuntovaltaista aluetta (vuokra-asuntoja lähes 50%, mistä kaupungin vuokra-asuntojen määrä 20 %). Vieraskielisten osuus on suuri, yli 20 %. Korkeakoulutettujen määrä on Espoon keskiarvoa matalampi (noin 42 %) ja tulot tulonsaajaa kohden Espoon keskiarvoa matalampia, myös työttömyysaste on espoolaisittain korkea. Ikävakioitu sairastavuusindeksi on Espoon keskiarvoa suurempi. Lapsiperheiden osuus perheistä on Espoon keskiarvoa suurempi, joskin se on laskenut yli 10 % vuodesta 2003 vuoteen 2019, mutta näistä yksinhuoltajaperheiden osuus on suurempi kuin niiden osuus koko Espoossa. Alue kuuluu Espoon alhaisimman tulotason tilastoalueeseen.²

Kilonpuiston koulun johtokunta toteaa, että merkittävä syy Kilonpuiston koulun hyviin oppimistuloksiin kuvatus alueellisen toimintaympäristön keskellä on painotusopetus. Edellä kerrottujen tutkimustulosten perusteella voidaan todeta, että tilastojen valossa

¹ Korkeampi vain Tapiolan koululla – vrt. alueprofiili.

² Espoo alueittain 2019, Raportteja Espoosta 2/2020.

alueen perheillä vaikuttaisi olevan rasitteita keskimääräistä enemmän. Tämä on omiaan potentiaalisesti heijastumaan koulun oppimistuloksiin.

Kilonpuiston koulussa kuitenkin ns. ”hyvä lisää hyvää”: painotusopetuksen kautta hakeutuvat oppilaat levittävät osaltaan hyviä vaikutuksia ja oppimisen motivaatiota ja hyvää oppimisen henkeä myös yleisopetuksen luokkiin. Mikäli painotusopetus siirretään pois, voi sillä olla ennalta arvaamattomia ja kauaskantoisia vaikutuksia koko koulun oppimistuloksiin ja tätä kautta koko Kilonpuiston alueeseen. Kouluinstituution yhteiskunnallista merkitystä ja vaikuttavuutta mm. maahanmuuttajien integroitumisessa ei voi liikaa painottaa. Espoo-tarinassa eli tämänhetkessä Espoon strategiassa todetaan seuraavasti: Maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten oppimistulosten ero kantaväestöön puolitetaan valtuustokauden aikana oppimistuloksia nostamalla. (<https://www.espoo.fi/fi/espoo-kaupunki/espoo-tarina#kestv-espoo--kehitysohjelma-25694>) Johtokunta toivoo, että valtuustokauden ja kaupungin arvot näkyvät myös käytännössä eivätkä jää vain kauniiksi sanoiksi.

Kilonpuiston koulun johtokunnan näkemys on, että Kilonpuiston koulun suotuisia vaikutuksia tulee pyrkiä laajentamaan, ei suinkaan vaarantamaan. Sillä, että koulun kokoa laajennettaisiin fyysisesti, pystyttäisiin nyt ehdotettua paremmin vastaamaan tavoitteeseen saada koulukapasiteettia suuremmalle joukolle yleisopetuksessa aloittavalle oppilaalle, ilman että painotusopetuksen mukanaan tuomat hyödyt menetettäisiin - mahdollisesti katastrofaalisin seurauksin.

3.4 Oppilasmäärän kasvuennuste Kilon alueella ei tue esitettyjä muutoksia Kilonpuiston kouluun

Esitystä perustellaan oppilasmäärän kasvulla ja tulevaisuuden kasvulla sekä Keran alueelle tulevalla 14 000 asukkaan asuinalueella.

Valmisteluaineistosta ei käy kuitenkaan yksilöidysti ilmi perusteet ja laskelmat oppilasmäärän kasvusta ja nimenomaisesti Kilonpuiston kouluun mahdollisesti kohdistuvista oppilaspaineista. Aineistosta ei myöskään käy ilmi, paljonko oppilasmäärän kasvusta tulee katetuksi Kilon koulun uudisrakentamisen kautta avautuvilla koulupaikoilla. Kilonpuiston koulun johtokunnan käsityksen mukaan jo toteutettu Kilon koulun uudisrakennus riittää kattamaan alueen väestöennusteen mukaisen tarpeen oppilaispaikoille. Myös Keran alueen tulevan oppilasmäärän kasvun merkitystä yliarvioidaan, koska Keran alueen kaavoitus, rahoitus, rakentuminen ja väestömuutto tulee viemään useita kymmeniä vuosia. Kilonpuiston koulun johtokunta ei hyväksy sitä, että näillä todella pitkällä tulevaisuudessa tapahtuvilla Keran alueen väestömuutoksilla rikotaan nyt olemassa oleva, toimiva Kilonpuiston yhtenäiskoulu ja sen oppilaiden koulupolku. Perustelut eivät siis ole kestäväällä pohjalla.

LAUSUNTO

KILONPUISTON KOULU
Johtokunta

10.5.2023

Kilonpuiston koulun johtokunta toteaa, että valtaosa Kilonpuiston koulun painotusluokkien oppilaista olisi myös lähikouluperusteella Kilonpuiston koulussa. Luokka-asteilla 1-6 kaksikielisen opetuksen siirtäminen Kilonpuiston koulusta vapauttaisi yhteensä 55 oppilaspaikkaa (eli noin 9 oppilaspaikkaa/vuosiluokka). Yläkoulun luokkien 7-9 osalta kaksikielisen opetuksen siirtäminen vapauttaisi yhteensä 22 oppilaspaikkaa (noin 7/ vuosiluokka). Yläkoulun luokkien 7-9 osalta painotusopetuksen siirtäminen vapauttaisi 28 oppilaspaikkaa (eli noin 9/oppilaspaikka/vuosiluokka). **Kilonpuiston koulun johtokunta toteaa, että painotusopetuksen siirto ei täten merkittävästi vapauttaisi oppilaspaikkoja.**

Nyt tehdyn esityksen kiireellisen edistämisen perusteleminen Keran alueen kehittämisestä tulevalle 14 000 asukkaan paineella on vahvasti ennenaikaista. Keran alue on kokonaisuudeltaan ja kooltaan valtava sekä rakentamisen osalta vielä käynnistymättä. On epävarmaa, minkä kokoisia asuntoja alueelle ensisijaisesti rakennettaisiin ja ovatko ne lapsiperheille soveltuvia. Alue onkin kokonaisuudessaan vielä täysin keskeneräinen verrattuna siihen, mitä se tavoitetilassa tulee olemaan. Alueen kehittämiseen vaikuttaa myös Espoon kaupunkiradan rakentaminen, missä yhteydessä Keran asema uusitaan (rakentamisaikataulu 2023-2028). Kilonpuiston koulun johtokunnan käsityksen mukaan myös kaupunkiradan rakentamisen aikataulu on myöhässä. Tämä puolestaan todennäköisesti vaikuttaa tulevan alueen ja Keran koulun rakentamiseen.

Koko Keran alueen kehittäminen muodostuu neljästä kaavahankkeesta: näistä vasta ensimmäinen, Keran keskustaa koskeva asemakaava on tullut lainvoimaiseksi ja toinen, radan pohjoispuolta koskeva Karapellon asemakaava etenemässä hyväksyntään. **Vasta kun alueen rakentaminen on edennyt, tulee alueen asukasmäärä kasvamaan ja oppilaspaine vähitellen kasvamaan. Tulee kuitenkin kestävämmän kymmeniä vuosia ennen kuin Keran alueen 14 000 uutta asukasta toteutuu. Keran alueen koulupalvelut tulee suunnitella ajoissa, mutta huolella ja ajantasaisten, luotettavien laskelmien pohjalta.**

Tarkasteltaessa Kilo-Karakallio -alueen väestöä huomataan, että lapsiperheiden osuus perheistä alueella on viimeisten lähes 20 vuoden aikana ollut laskusuunnassa (noin 12 % lasku vuodesta 2003 vuoteen 2019). **Kilo-Karakallio -alueen väestöennusteessa (vuodesta 2019 vuoteen 2028) ennustetaan, että väestö kasvaisi ikäluokassa 7-12 -vuotiaat 240 henkilön verran ja ikäluokassa 13-15 -vuotiaat 143 henkeä. Merkittävin nousu kohdistuisi ikäluokkaan 25-65 -vuotiaat ja yli 65-vuotiaat. Samanaikaisesti ennusteessa alueen lapsiperheiden määrän ennustetaan laskevan. On huomattava, että osa ennusteesta lienee jo toteutunut, eletäänhän aikajänteen noin puoliväliä.**

Kilonpuiston koulun johtokunta katsookin, että oppilasmäärän kasvuun liittyvät perustelut ovat ylimalkaisia eivätkä luo perustetta minkään esitetyn vaihtoehdon edistämiseksi etenkin näin kiireellisessä aikataulussa.

Johtokunta ei myöskään voi kannattaa kaupungin toivetta siirtää Keran kouluun toinen Kilonpuiston koulun alkuperäisistä painotusopetuksista - tuntuisihan varsin

KILONPUISTON KOULU
Johtokunta

10.5.2023

epätarkoituksenmukaiselta, että pysyväisluontoisesti korvaavissa toimistotiloissa aloittava, vain nimellisesti uusi koulu erityisesti profiloituisi. Kaupungin on tässä yhteydessä myös syytä ottaa huomioon, että Kutojantie 2:n tilat eivät millään muotoa voi tarjota toimivia puitteita esimerkiksi Kilonpuiston koulun ilmaisutaito-opetukselle, jota varten tämänhetkisessä koulussa oppilailla on käytössään varta vasten hankittu esitystekniikka ja -tilat, joihin on satsattu suuria summia.

3.5 Kannanotto perusteluihin koulumatkojen lyhentämisestä

Esitystä on perusteltu sillä, että ”Läntisen oppilasalueen yleisopetuksen oppilaspaikat sijoittuvat osin epätarkoituksenmukaisesti. Esityksen mukaan oppilaiden oikeus lähikouluun toteutuu, mutta koulumatkat ovat osalla oppilaista pitkätköt, sillä melko läheltä Kilonpuiston koulua joudutaan oppilaita ohjaamaan Kilon kouluun. Tilojen tarkoituksenmukaista käyttöä ja alueellisten palveluiden turvaamista (yleisopetuksen oppilaspaikkojen riittävyys) tulee korostaa”.

Kilonpuiston koulun johtokunta kiinnittää huomiota siihen, että **valmisteluaineistosta ei käy ilmi, kuinka pitkiä kyseiset ”pitkätköt” koulumatkat pisimmillään ovat ja kuinka montaa oppilasta ne koskevat.** Johtokunta huomauttaa myös, että yhtä lailla koulun lähellä asuvilla kaksikielisen painotusopetuksen alaluokilla opiskelevilla oppilailla koulumatka pidentyisi heidän joutuessaan siirtymään Kilon koulun oppilaiksi. Toisaalta painotetuille luokille hakeudutaan myös eri puolilta Espoota, mutta tästä huolimatta kaupunki ei ole esityksessään ottanut huomioon Kilon koulun saavutettavuutta joukkoliikenteellä. Kilonpuiston koululle on hyvät kulkuyhteydet, ei vähiten lähellä sijaitsevan juna-aseman ansiosta. Kilon koulu puolestaan sijaitsee syrjemmällä.

Kilon ja Kilonpuiston koulun välinen maantieteellinen etäisyys on noin 1,5 km jalan/pyörällä. Koulujen välinen maasto on tasaista peltoa, jonka läpi kulkeva ulkoiluväylä yhdistää koulut ja Kilon asuinalueet. Kilon alueen asutus asettuu tasaisesti koulujen ympärille sekä niiden väliseen maastoon. Kilon keskustan tuntumasta, eli Kilon aseman tai Kilonpuiston koulun tuntumasta mahdollisesti Kilon osoitettu oppilas pystyy täten kulkemaan koulumatkansa verrattain turvallisesti pellon keskellä kulkevaa ulkoiluväylää pitkin.

Keskeistä on huomata, että sekä Kilonpuiston että Kilon koulut kuuluvat samaan Läntisen Leppävara-alueeseen. **Alueella asuvien osalta sekä Kilon että Kilonpuiston koulu ovat siis Espoon määritelmän mukaisia lähikouluja. Lähikoulumääritelmässä jo itsessään on todettu, että lähikoulu ei ole aina maantieteellisesti lähin tai huoltajan toivoma koulu.**

Kilonpuiston koulun johtokunta huomauttaa myös, että tilanne Kilon alueella ei suinkaan ole tältä osin ainoa laatuaan: esimerkiksi Mankkaa–Taavinkylän alueella on Kilon aluetta pahempi tilanne, kun Taavinkylän koulun tuntumasta oppilaita osoitetaan Mankkaanpuron kouluun. Kyseisten koulun välinen välimatka on pidempi, ja koulujen välillä kulkee vilkkaasti

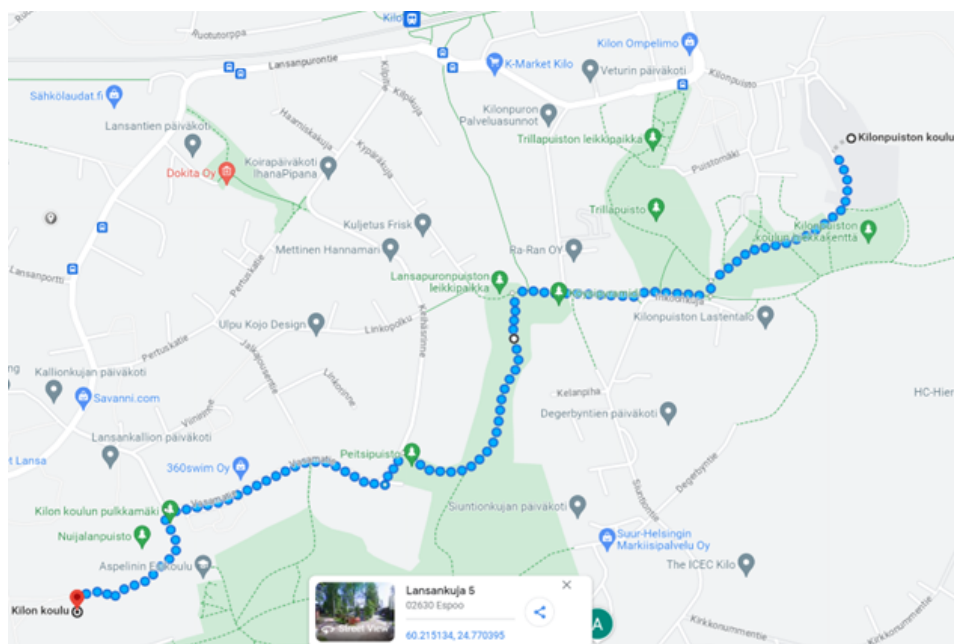

KILONPUISTON KOULU
Johtokunta

10.5.2023

liikennöity Vanhan Mankkaan väylä. Tämä näkökulma kyseenalaistaa ajatuksen akuutista muutostarpeesta Kilonpuiston koulun osalta.

Kilonpuiston koulun johtokunta jakaa huolen erityisesti pienten lasten koulumatkojen mahdollisimman lyhyenä pitämisestä. Esitetyt vaihtoehdot eivät ole kuitenkaan ainoa tai paras keino saavuttaa Kilon alueella tämä päämäärä, vaan ne johtaisivat niin suuriin tosiasiallisiin muutoksiin Kilonpuiston koulun toiminnassa, että muutoksilla on myös laajempia aluepoliittisia vaikutuksia. Valmistelussa tulisi selvittää myös mahdollisuudet lisätilan saamiseen Kilonpuiston kouluun: jos lisätilaa ei ole saatavissa, ei koulumatkaperuste ole Kilonpuiston koulun johtokunnan näkemyksen mukaan niin vahva, että näin merkittäviin muutoksiin painotusten muuttamisessa tällä aikataululla tulee ryhtyä.

Yllä olevassa kuva havainnollistaa Kilon ja Kilonpuiston koulun välistä lyhintä, turvallista koulumatkaa peltomaiseman keskellä.

3.6 Keran koulun perustaminen Kutojantien toimitilakiinteistöön edesvastuutonta

Esityksessä viitataan yläkouluopetuksen järjestämisen osalta perustettavaan Keran kouluun. Esityksen vaihtoehdot merkitsisivät Kilonpuistossa järjestettävän opetuksen siirtymistä tähän kouluun.

LAUSUNTO

KILONPUISTON KOULU
Johtokunta

10.5.2023

Kilonpuiston koulun johtokunta toteaa, että varautumisenäkökulmasta Keran alueen kehittämisen kautta tulevaan oppilasmäärän kasvamiseen on hyvä varautua. Nyt esitettyjen muutosten perusteena Keran alueen kehittämiseen vetoaminen on kuitenkin hätiköityä, kuten edellä on todettu.

Kilonpuiston koulun johtokunta kiinnittää vahvasti huomiota siihen, että Kilonpuiston koulun painotusopetusta oltaisiin siirtämässä kouluun, jota ei ole vielä edes perustettu, jolle ei ole osoitetta pysyviä koulukäyttöön tarkoitettuja opetustiloja ja millaisten tilojen rakentumisesta ei ole vielä pitkään aikaan edes antaa tarkkaa arviota. Keran koulu on vasta työnimi koululle, jolle Keran keskustan hyväksytyssä asemakaavassa on osoitettu tilavaraus kaava-kartassa tilavaraus Keran aseman tuntumaan.

Koulua ei ole perustettu. Sille ei ole osoitetta pysyviä, koulunkäyntiin tarkoitettuja koulutiloja. Perustettava Keran koulu tulisi toimimaan toimistotiloissa väliaikais- ja väistökoulutiloiksi osoitetuissa Kutojantien tiloissa arviolta noin 20 ensimmäistä koulun toimintavuotta. Kutojantien tiloja ei ole suunniteltu pysyväisluonteiseksi koulurakennukseksi; ulko-alueita ei käytännössä ole, koulurakennus on sokkeloinen ja oppilaiden valvonta hankalaa. Tämä herättää kysymyksen pysyvän koulun perustamisen mielekkyydestä tällaisiin tiloihin. Samalla herää huoli oppilaiden turvallisuudesta koulukäyttöön suunnittelemattomassa kohteessa. Johtokunta muistuttaa kaupunkia perusopetuslain lapsen edun ensisijaisuutta koskevasta pykälästä 3a§: *Perusopetusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu.*

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=perusopetuslaki#L1P2>

Voimassa olevassa vuoteen 2031 ulottuvassa Espoon investointisuunnitelmassa Keran koulu on mainittu ainoastaan esiselvitettävänä hankkeena. **Keran koulun uudisrakentamiselle ei siis ole osoitettu rahoitusta tai edes hankepäätöstä voimassa olevassa 13 vuoden investointisuunnitelmassa.** Mikäli esiselvitys valmistuu vuoteen 2031, menee vielä useita vuosia ennen kuin varsinainen koulun suunnittelu ja rakentaminen voi alkaa – Keran alueella tähän vaikuttanee myös se, missä vaiheessa alueen yleinen rakentuminen on niin pitkällä, että alueelta tulee oppilaspainetta nimenomaan yläluokille. **Kilonpuiston koulun johtokunnan käsityksen mukaan optimistisessäkin arvioissa Keran koulu voisi toimia uusissa koulua varten suunnitelluissa tiloissa aikaisintaan 2040-luvulla.** Vallitsevassa talouspoliittisessa tilanteessa oletettavaa on, että Keran alueen rakentuminen voi myös hidastua investointihalukkuuksien pienentyessä korkojen noston myötä.

Kilonpuiston koulun johtokunta korostaa, että painotusopetus edellyttää pitkäjänteistä opetuksen kokonaisuuden hahmottumista. Painotusopetusta oltaisiin nyt oppilaiden ratkaisevien yläluokkien opetuksen osalta siirtämässä koulusta, jolla on opettamiseen

vakiintuneet perinteet, kouluun, joka on paperillakin vielä täysin keskeneräinen. Tämä aiheuttaa vakavan vaaran oppilaiden oppimistulosten heikkenemiselle.

3.7 Kaksikielisen opetuksen yhtenäisen peruskoulupolun katkeamisen vaara

Nykyisellään Kilonpuiston koulun kaksikieliseen opetukseen haetaan soveltuvuuskokeen kautta 1. vuosiluokalle. Oppilaat saavat automaattisesti opiskelupaikan 9. luokkaan asti. Kaupungin nyt kaavailemat muutokset vaarantaisivat toteutuessaan kaksikielisen opetuksen jatkumon ala- ja yläkoulujen välillä: **jatkossa oppilaat joutuisivat hakemaan kaksikielistä yläkoulupaikkaa uudelleen 6. luokan aikana, mitä johtokunta pitää riskinä oppilaiden oikeusturvan ja yhtenäisen perusopetuksen kannalta.** Millaisin kriteerein yläkoulun kaksikieliset oppilaspaikat kaupungin mielestä myönnettäisiin, jos hakijoita ala- ja yläkoulun välisessä nivelvaiheessa on enemmän kuin koulupaikkoja? Nyt kaavailut muutokset tarkoittavat, että nuorelle tärkeä sosiaalinen ympäristö ja omat tutut, monivuotiset luokkakaverit voisivat vaihtua. **Johtokunta haluaa kiinnittää huomiota tämän päätöksen mahdollisesti lisäävän nuorten oppilaiden psyykkistä stressiä. Tämä ei ole tarkoituksenmukaista ottaen huomioon kaupungin tavoitteet nuorten psyykkisen hyvinvoinnin tukemiselle.**

Kilonpuiston koulussa kaksikielisessä opetuksessa olevilla oppilailla on oppilaspaikka peruskoulun loppuun saakka kaksikielisessä opetuksessa samassa koulurakennuksessa. Johtokunta painottaa, että kaikissa vaihtoehdoissa tämä lupaus tulee pitää.

3.8 Johtopäätökset

Kilonpuiston koulun johtokunta toteaa, että edellä kerrotuin perustein nykyisiä esitettyjä vaihtoehtoja on valmistelun puutteellisuuden takia hankala arvioida yksityiskohtaisemmin.

On huomattava, että kaksikielistä opetusta koskevat vaihtoehdot merkitsisivät painotusopetuksen ala- ja yläkoulun opetuksen katkeamista ja jakautumista eri kouluihin. Tämä aiheuttaa riskin kaksikielisen opetuksen jatkuvuudelle, kun nyt opetusta on voitu suunnitella samassa koulukokonaisuudessa ala- ja yläluokkien välinen keskustelu ja yhteinen toiminta huomioiden. Myös se, että opetus siirtyy asteittain luokka-aste kerrallaan, sisältää riskinsä, sillä tällöin sekä koulussa, jonne opetus siirtyy, että koulussa, josta opetus siirtyy toimisi vain "osa" esimerkiksi alakoulun kaksikielisen opetuksen vuosiluokista. Miten tällöin varmistutaan koulujen välillä oppilaiden näkökulmasta siitä, että opetuksen kokonaisuus ei vaarannu?

On tärkeä huomata, että oppilaat ovat hakeutuneet oppilaiksi painotusopetukseen nimenomaisesti Kilonpuiston kouluun. Jotkin perheet ovat koulupaikan saatuaan muuttaneet lähemmäs koulua vain koulun takia ja monet ovat tehneet huomattavia

LAUSUNTO

KILONPUISTON KOULU
Johtokunta

10.5.2023

taloudellisia ja muita pitkän tähtäimen ratkaisuja. On myös paljon perheitä, joiden lapset ovat painotusopetuksessa eri luokkatasoilla. Nyt esitetyt vaihtoehdot johtaisivat pahimmillaan siihen, että perheellä, jonka lapsi on hakeutunut kouluun Kilonpuiston kouluun, koulu ennakoimatta muuttuu – tai perheellä, joka on hakeutunut painotusopetukseen nimenomaisesti Kilonpuistoon esimerkiksi sisarusten ikäeron takia koulun yhtenäiskoulun luonteen takia, muutokset voisivat johtaa saman perheen lapsien hajautumiseen pahimmillaan kolmeen eri kouluun. Nämä vaikutukset olisivat perheille suuria, ennakoimattomia ja sietämättömiä.

Tilanteessa, jossa muutosten aikatauluun voidaan vaikuttaa, tulisi myös perheiden ns. oikeutetuille odotuksille ja hallintotoiminnan ennakoitavuudelle antaa painoarvo valmistelussa. Muutokset tulee valmistella siten, että perheet ennakkolisesti niistä olisivat tietoisia kouluun hakeutumispäätöksiä tehdessään. Esitetyt vaikutukset perheisiin olisivat huomattavia, ja siitä huolimatta ne on täysin sivuutettu salaisessa valmistelussa.

Ehdotettujen muutosvaihtoehtojen sijasta Kilonpuiston koulun johtokunta esittää, että asia palautetaan huolellisempaan jatkovalmisteluun, jossa selvitetään perusteellisesti myös muut mahdollisuudet saada lisätilaa koululle lisärakentamisen kautta (myös erilaiset kevytrakentamisen mahdollisuudet huomioiden). Valmistelussa tulisi myös yhdenvertaisena vaihtoehtona muiden muutosten rinnalla selvittää koulun autismikirjon opetuksen siirtämisen mahdollisuus toisiin koulutiloihin. Nykyisin tämä opetus kattaa tilallisesti koulun yhden siiven ja opetuksen siirto olisi yksi mahdollisuus saada lisätilaa yleisopetukselle. Tämäkin vaihtoehto on valmistelussa sivuutettu täysin.

Kilonpuiston koulun johtokunta katsoo, että jatkovalmistelussa tulisi löytää paras mahdollinen ratkaisu esitettyjen huolien – sekä myös koulujen esittämien huolien ratkaisemiseksi. Tästä syystä jatkovalmisteluun tulisi osallistaa myös muutoksen kohteena olevat koulut. Aikataulullisesti mahdollisena aikatauluna Kilonpuiston koulun johtokunta pitää, että jatkoselvitys tuotaisiin lautakuntaan aikaisintaan alkuvuonna 2025.

Kilonpuiston koulun johtokunta

Brian Crosby (pj)

Tuulia Caesar

Hannele Forsman

Jukka Honkola

Hannu Laaksonen

Pia Palojärvi